

STUDIE

Kjersti Eriesson
**SØSTRE,
KAMERATER!**

Foto: Kjersti Bergedal

OKTOBER

STUDIEUTVALGET
AKP(m-l)

STUDIESIRKEL

PARTISKOLEN
trinn 2D

Partiskolen
Trinn
2 D

Tom side

To studieopplegg til Kjersti Ericsson: SØSTRE, KAMERATER

FORORD.

Våren 1987 skreiv AKP(m-l)'s partileder, Kjersti Ericsson, boka «Søstre, kamerater!» Dette er ei svært viktig bok om kvinneundertrykking - og strategi for kvinnefrigjøring. Den oppsummerer og tar stilling til mange av de analysene som er utvikla av kvinner i AKP(m-l) og i andre kvinnepolitiske miljøer de seinere åra. Den er et viktig bidrag til å utvikle og korrigere den kommunistiske teorien - f.eks. om hvordan kvinneundertrykkinga er vevd inn i det kapitalistiske systemet, om forholdet mellom klassekamp og kvinnekamp - og om forholdet mellom marxisme og feminisme.

Vi har laga to studieopplegg til boka. Først et opplegg for kurs 2D i AKP's partiskoleserie. Dernest et opplegg for studiesirkler for kvinner som ikke er med i AKP(m-l). Disse sirkelene håper vi skal gjøre at flere vil melde seg inn i partiet.

De to studieopplegga må gjerne kombineres ut fra lokale behov.

Til slutt i dette heftet følger en oversikt/bestillingsliste over aktuelle bøker og hefter som Oktober, Studietjenester og AKP(m-l) har gitt ut i de siste par åra. Vi har tatt med kvinnebøker, partiskoleserien, studie bøker og programmer fra AKP(m-l), samt noen andre aktuelle hefter og bøker.

September 1987.

Siri Jensen, leder for AKP(m-l)'s kvinneutvalg.
Jørn Magdahl, leder for Studieutvalget.

Støtte fra Studieforbundet Ny Verden

Det er mulig å få økonomisk støtte til gjennomføring av studiering over dette studieopplegget. Hovedreglene er:

1. Studieringen må gå over minst tre dager/kvelder og 12 skoletimer. (1 skoletime = 45 minutter)
2. Minst seks deltakere inkl. ringleder gjennomfører minst 3/4 av møtene.
3. Deltakerne må være fylt 14 år.
4. Studiematerialet må være offentlig tilgjengelig.
5. Arrangør må være Studieforbundet Ny Verden, eller godkjent av departementet som stønadsberettiget medlem. AKP(m-l) og Kvinnefronten er f.eks. godkjent.

Vi anbefaler **Studiering uten lærer**. Netto utbetaling til gruppa blir som oftest størst ved bruk av denne ordninga. Støtten gis da som tilskudd til studiemateriell til hver deltaker (80% oppad begrenset til kr 70,- pr deltaker.). I tillegg et administrasjonstilskudd på kr 15,- for hver time studieringen er samla. Kvittering for innkjøpt studiemateriale må vedlegges søknad.

Er dere interessert, ta kontakt med Studieforbundet Ny Verden, Postboks 478, 1501 Moss, tlf 032/52069.

To studieopplegg til
Kjersti Ericsson: SØSTRE KAMERATER

Copyright AKP(ml), september 1987
Trykk: AKP(ml)
Bestillingsnr. AK-8712

Bestill fra
Studietjenester, tlf 02/384356
Gøteborggt 8
0566 OSLO 5

Partiskolen - trinn 2D: KOMMUNISTISK KVINNEPOLITIKK.

ET STUDIEOPPLEGG TIL KJERSTI ERICSSONS BOK «SØSTRE, KAMERATER».

Først forslag til spørsmål - dernest forslag til organisering av studiene og prioritering av undertemaer.

- 1) Hva er kvinneundertrykking? Hva er kvinnefrigjøring?

«Kvinneundertrykkinga er innvevd i den kapitalistiske økonomien - og i systemet for borgerskapets maktutøvelse.»

- 2) På s.17-32 drøfter Kjersti Ericsson hva som kjennetegner «det kvinnelige menneske som lønnsarbeider». Diskuter påstanden hennes, s.18, om at *det særegne ved* «det kvinnelige mennesket» (den sosiale rollen som kvinner plasseres i), utnyttes på ulike måter i kapitalens jakt på størst mulig profitt.

Trekk inn i diskusjonen dette sitatet fra Erling Oen, lederen i Hotell-og Restaurantarbeiderforbundet:

«Mange kvinner jobber ikke først og fremst for lønna, men for å komme seg ut. Da er de lite nøye med både lønns- og arbeidsforhold. De er og blir billig arbeidskraft, som svekker næringen.»

- 3) Diskuter hvordan husarbeidet påvirker arbeidskraftas verdi -og dermed utbyttingsgraden. (Boka s.33-54). En annen innfallsvinkel til spørsmålet: «Husarbeidets økonomiske betydning for kapitalen ligger nettopp i at det er arbeid som foregår utafor den kapitalistiske vareproduksjonen.» (s.44-45)
- 4) Diskuter begrunnelsen for - og innholdet i - parola «oppløs familien» (s.75-89).

Trekk inn i diskusjonen den oppfatninga mange har om at familien oppløses i dag - under kapitalismen. Hvorfor ikke heller

stille paroler som «for en demokratisk familie», «forsvar familien» etc. som i noen artikler i ml-bevegelsens tidlige historie?

Hvis parolen om å «oppløse familien» er en langsiktig parole-hvordan da jobbe «i tråd med» denne parolen «her og nå» under kapitalismen?

- 5) Er reell likestilling eller kvinnefrigjøring mulig under kapitalismen? (Spørsmålet forutsetter ei oppsummering av diskusjonen på de tidligere spørsmåla. KE behandler spørsmålet direkte på s.105-110.)

«Borgerskapet hersker når mannen hersker litt»

- 6) Diskuter konkret hva det betyr at «borgerskapet hersker når mannen hersker litt» (s.55), «Vanlige mannfolk bærer en del av herredømmet på vegne av herskerne» (samme s.), «kvinneundertrykkinga påfører menn i det arbeidende folket - en trollopsplint i øyet» (s.69), menn oppdras til å være «nyttige idioter» (s.74) for herskerne når de i strid med sine grunnleggende interesser lar seg bruke til å holde sine kvinnelige klassefeller nede. «Et klassestandpunkt uten kvinneperspektiv» er en slags «sosialistisk kolonipolitikk» (s.111). Eller som det blei sagt på en sommerleir: «Mannssjåvinisme er klassesamarbeid».
- 7) (Dette er et vanskelig spørsmål, - og eger seg mest for dem som har jobba med problemstillingene ei stund. Samtidig kan sannsynligvis mye uenighet i kommunistisk bevegelse og «tradisjon» om strategi for kvinnekampen, føres tilbake til ulike syn på spørsmålet under.)

Disse tre motsigelser spiller alle en viktig rolle i kvinneundertrykkinga:

- arbeiderklassen-borgerskapet
- kvinnene - borgerskapet
- kvinner - menn (som sosiale kjønn).

Problemet begynner når en samtidig som en holder fast ved at dette er ulike motsigelser - også vurderer hvordan de påvirker hverandre og delvis er «vevd sammen». **Diskuter forholdet mellom de tre motsigelsene - og hva forholdet mellom dem får å si for strategien vår.**

Konsekvenser for kampen.

- 8) Diskuter påstanden om at kvinnene i arbeiderklassen utgjør en av spissene i arbeiderklassens kamp. Vis hvordan skvisen mellom jobb og familie - (og den doble bevissheten som kvinne - og arbeider) (s.130-131) får stor betydning for arbeiderkvinnenes rolle i klassekampen.
- 9) Diskuter hva KE mener med at «kvinneorganisering er et nøkkel-ledd» (s.132).
- 10) Diskuter hvordan det kan bli mulig å utvikle alliansen mellom de to spissene i arbeiderklassen (s.138).
- 11) Ta for dere en bestemt kvinnedagskamp - f.eks. kampen for 6 timersdagen - og diskuter ulike sider av denne; f.eks. strategisk begrunnelse, betydninga av kvinnenes «doble bevissthet» og av særegen kvinneorganisering, muligheten for allianse mellom «de to spissene» osv.

«Hva gjør vi med kameratene?»

- 12) (s.142). Diskuter:
 - A) Kvinnene og kvinnepolitikkenes vilkår innad i AKP - og hvordan kampen mot mannsdominans og mannlige herskertechnikker bør følges opp innad i partiet.
 - B) Hvordan kan mennene i partiet bli støttespillere i kvinnekampen.

Kvinnene og imperialismen.(s.90-104)

- 13) Forklar påstanden om at imperialismen og kvinneundertrykkning er «en dødelig kombinasjon».
- 14)
 - A) Hvordan forholder vi oss til frigjøringskamper mot imperialismen i den 3. verden, når motstandsbevegelsen samtidig er prega av kvinneundertrykkende ideologi?
 - B) Hvilke problemer innebærer det for søstersolidariteten at «vi» kommer fra rike imperialistiske land - og «de» fra fattige land som er undertrykt av imperialismen.

Sosialismen.(s.155-196)

- 15) Diskuter betingelsene for at sosialismen kan føre til (ei gradvis) frigjøring av kvinnene - og hvorfor denne utviklinga samtidig er ei forutsetning for at sosialismen skal bli utvikla i kommunistisk retning.

ORGANISERING AV KURS - PRIORITERING AV TEMAER.

Standardopplegg for partiskolekurs har vært en kveldssamling for å gjennomgå opplegget + individuelle forberedelser + et helgekurs (fra fredag ettermiddag t.o.m. søndag formiddag).

Hvis en følger dette opplegget (det passer sikkert ikke best overalt) er det selvfølgelig umulig å ta opp alle spørsmåla over. For studielederne blir det en viktig oppgave å lage et realistisk opplegg. Her er et forslag som tar utgangspunkt i fire økter (ei fredag, to lørdag, ei søndag):

- 1.økt. Kapitalismen og kvinneundertrykkinga (Prioriter spesielt innafor spørsmåla 2, 3, 4 og 5).
- 2.økt. Mannfolk som undertrykkere - og «hva gjør vi med kameratene» (Spm.6, 12 og evt. 7).
- 3.økt. Kampen. Gå først inn på arbeiderkvinnene som en av spissene i arbeiderklassens kamp (prioriter innafor spørsmåla 8, 9, 10). Om det er tid - gå mer i dybden på et viktig kvinnekampspørsmål (f.eks. 6-timersdagen: spm.11)
- 4.økt. Sosialismen og kvinnefrigjøringa (spm. 15). (Her kan en eventuelt ta kvinnene og imperialismen isteden, men vi foreslår å vente med dette til neste partiskolekurs - 2A om imperialismen, som har et kap. som bygger på framstillinga i «Søstre, kamerater».)

TILLEGGLITTERATUR.

Foruten «Søstre, kamerater» kan en til dette partiskolekurset trenge heftet «37 1/2 timers arbeidsdag på veg mot 6 timersdagen», s.16-25, av Siri Jensen (til spm.11). Heftet blir distribuert av Studietjenester. Se forøvrig bokliste bak i dette heftet - og bak i «Søstre, kamerater».

6 møters studiesirkel over Kjersti Ericsson: SØSTRE, KAMERATER.

Møteoversikt:

1. Kvinnene i arbeiderklassen/arbeidskraftas verdi.
2. Familien og husarbeidet.
3. Menns rolle /Er full likestilling mulig under kapitalismen?
4. Partiet. Hvorfor trengs AKP(m-l)?
5. Imperialisme og kvinneundertrykking.
6. Sosialismen, et samfunn for vanlige kvinner?

Det er fint om deltakerne leser gjennom boka i sin helhet før sirkelen starter, men det er sjølsagt ingen forutsetning.

MØTE 1.

Les spesielt kapittel 1, side 17-32 og side 129-141.

- Hva er spesielt for situasjonen til *kvinnene* i arbeiderklassen?
- Diskuter spesielt verdien av kvinners arbeidskraft.
- Diskuter dette sitatet av Erling Oen, leder for Hotell og Restaurantarbeiderforbundet (KK 24.10.86.):

«Mange kvinner jobber ikke først og fremst for lønna, men for å komme seg ut. Da er de lite nøye med både lønns- og arbeidsforhold. De er og blir billig arbeidskraft, som svekker næringen.»

- Kan kvinnene i arbeiderklassen spille en ledende rolle?

(Studielederen bør være forberedt på å gå noe mer inn på spørsmålet om verdien av arbeidskrafta utfra den politiske økonomien)

MØTE 2.

Les spesielt s.33-54 og s.75-89.

- Mange hevder at familien er i ferd med å oppløses. Gå gjennom familiens funksjoner i samfunnet og diskuter om dette stemmer.
- Hvorfor er oppløs familien en provoserende parole og hva legger du i den?
- Hva slags funksjoner har husarbeidet for kapitalismen?

MØTE 3.

Les spesielt s.55-74, s.105-118, s-138-141 og 196-215.

- Diskuter hva det betyr konkret at «borgerskaper hersker når mannen hersker litt»(s.55), at «menn er nyttige idioter» (s.74), at «mannssjåvinisme er klassesamarbeid», slik KE formulerte det på AKPs sommerleir i år.
- Hvordan slåss mot menns undertrykking og kjempe for en allianse mellom de to spissene i arbeiderklassen?
- Er full likestilling mulig under kapitalismen? Hva kan vi oppnå?

MØTE 4.

Les spesielt s.142-154 og 105-118. (Til dette møtet bør studielederen lage en kort innledning om partiets ledende rolle, f.eks. basert på den ordinære studiesirkelboka.)

- Diskuter partiets ledende rolle og forholdet mellom kvinnebevegelsen og partiet. Hvorfor trenger kampen for kvinnefrigjøring et kommunistisk parti?
- Diskuter erfaringene fra kvinnekampen i AKP og betydninga av kampen om AKP som kvinnes parti.
- Ta opp andre spørsmål om partiet utfra deltakernes egne ønsker. (Ta f.eks. en runde på møtet før.)

MØTE 5.

Les spesielt s. 90-103.

- Forklar påstanden om at imperialism og kvinneundertrykking er «en dødelig kombinasjon».
- Trekk fram likheter og forskjeller mellom kvinnes situasjon i Norge og 3.verden?
- Hvilke konsekvenser har det for søstersolidariteten at «vi» kommer fra rike imperialistiske land og «de» fra fattige land som er undertrykt av imperialismen?

(Studielederen bør her være forberedt på å si noe om de generelle trekk ved imperialismen.)

MØTE 6.

Les s. 155 og ut.

- Hvordan ser du for deg et annet samfunn?
- Hva må til for at sosialismen skal tjene vanlige kvinner?
Diskuter spesielt:
 - * den økonomiske modellen, oppsummert side 179-180.
 - * nedbygginga av familien, side 181-186
 - * på hvilke områder er det viktigst å få gjennomslag og hvordan sikre det, side 187-195
- «Jeg tror veien må gå fra «kvinnelighet» og «mannlighet» til en menneskelig identitet.»(side 213) Diskuter dette.

Om Partiskolen til AKP(m-l)

Dette heftet er en del av en serie på 10 kurs som utgis av AKP(m-l). Serien tar sikte på å gi medlemmene i AKP(m-l) en innføring i AKP(m-l)'s analyser og politikk, men vil også gi stort utbytte til andre politisk interesserte mennesker. Første trinn gir en grunnleggende innføring i den marxistiske teorien. Andre trinn går mer inn på ulike sider av AKP(m-l)'s analyser og politikk. Tilsammen en enestående innføring i kommunistisk politikk og teori. Det kommer et nytt kurs hvert halvår.

Trinn I

- A. **Marxistisk Filosofi** (er kommet ut). Gir en grunninnføring i den dialektiske og historiske materialismen.
- B. **Politisk økonomi I** (er kommet ut). Grunninnføring i marxismens politiske økonomi, analyserer økonomiske kriser og inflasjon.
- C. **Partiteori** (kommer høsten 1988). Går inn på rolla til det kommunistiske partiet, og arbeidsmåten til partiet.

Trinn II

- A. **Imperialismen** (kommer høsten 1987). Imperialismen som et stadium i kapitalismen. 3. verdens rolle.
- B. **Den norske samfunnsformasjonen** (kommer i løpet av 1988). Analyserer klasser og klassekamp i Norge. Statens rolle.
- C. **Politisk økonomi II** (kommer i 1989). Bygger på del I, legger større vekt på analyser av dagens konkrete virkelighet.
- D. **Kommunistisk kvinnepolitikk** (Søstre Kamerater, og dette heftet)
- E. **Sosialisme og kommunisme** (kommer i 1990). Hvordan bygge sosialisme og kommunisme i Norge? Hva gikk galt i Sovjet?
- F. **Om dagskampen under kapitalismen** (kommer i 1990). Hva er mulig å oppnå? Hvordan knytte dagskampen til den langsiktige kampen?
- G. **Krig. Fred. Væpna revolusjon** (er kommet ut). Hvorfor blir det krig? Rettferdig/urettferdig krig. Hva er folkekrig? Fredsbevegelsen.

BESTILLINGSLISTE:

På neste side har vi tatt med bøker/hefter om kvinnepolitikk, studie bøker fra AKP(ml) sitt studieutvalg, og noen andre aktuelle bøker/hefter. Klipp ut og bruk denne lista når du bestiller:

Leverings- og betalingsbetingelser:

Vi sender bare pr. postoppkrav. Vi gir 15% rabatt på de oppgitte prisene, men du må i tillegg betale porto, samt et ekspedisjonsgebyr på kr 10,- pr sending. Vanligvis vil rabatten dekke porto/eksp.omk. på sendinger over kr 250,-. Det lønner seg å samle opp, eller at flere bestiller i lag.

Bestilling fra:

Navn:

Tlf:

Adresse:

Postnr.:

Poststed.:

Send bestillingslista til

Studietjenester

tlf 02-384356

Gjøteborggt 8

el. 02-384250

0566 Oslo 5

Abonner på bøker og hefter fra AKP.

Mange er interessert i å få tilsendt alt AKP gir ut. Det kan være partilag som vet at de alltid vil ha noen få eks, eller det kan være enkeltpersoner som ønsker å følge med i hva som kommer ut.

Hva er «alt»? Vi gjør en viss vurdering av hva som har «almen» interesse. Når det gjelder hefter og bøker til mer enn kr. 30 vil du alltid få et varsel på forhånd, slik at du evt. kan avbestille.

Kort sagt er opplegget slik:

1. Du kan abonnere på ett eller flere eksemplar av hvert hefte/bok. Første eksemplar får du tilsendt til vanlig pris, abonnerer du på mer enn ett får du 20% rabatt på de følgende eks. Studietjenester betaler portoen.
2. Betaling skjer etterskuddsvis innen 1 mnd.
3. Abonnenter får i kjøpe i oppkrav til 20% rabatt istedetfor vanligvis 15%.

Ja, jeg vil abonnere på eks av «alt» AKP gir ut!!

«Søstre, kamerater» og «Bli med i AKP(ml)» Bestill flere av disse og betal når du har solgt dem!

Begge disse bøkene er svært viktige studie bøker 1987/88. For at det skal bli mulig for mange å spre dem åpner vi for at du kan få dem tilsendt og betale når du har solgt dem videre! Tilbudet gjelder når du bestiller minst 5 bøker. Du får 15% rabatt, men betaler porto og gebyr som vanlig. Bestill her:

Kjersti Ericsson: Søstre kamerater

a kr 148 - 15% _____ eks.

Studiesirkel: Bli med i AKP(ml)

a kr 100 - 15% _____ eks.

Boktittel	Forfatter	Bst.nr	Pris	Antall
Bøker om kvinnepolitikk:				
37,5 t-uke på v. mot 6-td	AKP	AK-8603	15,00	_____
AKP og kvinnekampen	AKP	ST-0054	15,00	_____
Den progressive mannen,..	Ericsson, K	AK-8601	15,00	_____
Innledning kvinnekonf.	Ericsson, K.	AK-8606	15,00	_____
Kvinnekamp... morgendagen	Ericsson, K. red	OK-4351	125,00	_____
Vi er halvparten	Jensen, Siri	ST-0070	15,00	_____
Vi vil forsvare oss sjøl.	AKP	AK-8605	20,00	_____
Kvinner i kvinneyrker	AKP	AK-8702	15,00	_____
Jenter og utdanning	AKP	AK-8703	15,00	_____
Lesbisk kamp	AKP	AK-8704	15,00	_____
Mannsrollen	AKP	AK-8701	15,00	_____
Søstre, Kamerater	Ericsson	OK-4491	148,00	_____
Partiskolen til AKP(ml) m.m.:				
St.bok i marx. filos. IA	AKP, Stud.utv.	ST-0011	80,00	_____
Studiel.veiledning IA	AKP, Stud.utv.	AK-8608	20,00	_____
St.bok i pol.øk. IB	AKP, Stud.utv.	ST-0089	90,00	_____
Studiel.veiledning IB	AKP, Stud.utv.	AK-8609	20,00	_____
St.bok mil.pol IIG	AKP, Stud.utv.	ST-0097	70,00	_____
St.bok: Imperialismen IIA	Kommer seinest januar-88		100,00	_____
Lagsstyrekurs	AKP, Stud.utv.	AK-0005	25,00	_____
Lagsstyrekurs, lederveil.	AKP, Stud.utv.	AK-0008	10,00	_____
Om eiend.rett. t. kunnsk.	Mellin-Olsen, S	ST-0046	20,00	_____
Bli kjent med AKP/studiesirkler:				
AKP og d. hist.matr.	Magdahl, Jørn	ST-0038	20,00	_____
Kva vil AKP(ml)?	AKP, Stud.utv.	AK-0006	25,00	_____
Marxistisk Studiebok. T.1	AKP, Stud.utv.	OK-3835	60,00	_____
Marxistisk Studiebok. T.2	AKP, Stud.utv.	OK-3843	60,00	_____
Slutt Rekkene, Fagl.stud.	AKP, Fagl.utv.	OK-3878	55,00	_____
Prinsipp-prog. m.m.(AKP)	AKP	OK-4025	40,00	_____
Bli med i AKP,gr.sirk	AKP, Stud.utv	ST-0100	100,00	_____
Andre aktuelle hefter og bøker:				
Klasseanalyse	AKP, fagl.ut	AK-8706	25,00	_____
Hvorfor..ikke..kannibal	Øgrim, Tron	AK-8708	20,00	_____
Privatisering	AKP, Fagl.utv.	AK-8705	25,00	_____
Myter om AKP	AKP, verveutv	AK-8709	15,00	_____
Pensjonistranet	Folkvord	AK-8708	60,00	_____
Skoledebatt	RV&KK	AK-8710	30,00	_____
KKs Aktivisthefte	AKP, KK-utvalg	AK-8711	10,00	_____
Nytt arbeidsprog. for AKP	Kommer sept/okt ca. pris		20,00	_____

Tom side

Tom side